

Perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamisohjelman ohje (PEVISA-ohje)



Voimassa 1.1.2009 alkaen, päivitys 1.1.2018 alkaen.

Hyväksytty Suomen Kennelliiton hallituksessa 28.8.2008, kohta 1.3 päivitetty hallituksessa 15.6.2017.

Täydentää valtuuston 30.11.2008 hyväksymää PEVISA-sääntöä

1. YLEISET OHJEET

1.1. TARKOITUS JA SUHTEET MUIHIN SÄÄNNÖKSIIN

Kennelliitolla on valtuuston hyväksymä PEVISA-sääntö, jossa määritellään PEVISA-ohjelman periaatteet, sekä annetaan ohjelman laatimista, hyväksymistä, keskeyttämistä ja muuttamista koskevat määräykset.

Tämän Kennelliiton hallituksen hyväksymän PEVISA-ohjeen tarkoituksena on antaa ohjelmasta vastuussa olevalle rotujärjestölle yleisiä - ja rotukohtaisia ohjeita ohjelman laatimiseksi ja soveltamiseksi.

Rodulle hyväksytään tarvittaessa rotukohtainen PEVISA-ohjelma rotujärjestön ja Kennelliiton hyväksymän rodun jalostuksen tavoiteohjelmassa (JTO) asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Näiden ohjelmien tulee siten olla sopusoinnussa keskenään ja lisäksi Kennelliiton muun säännösten kanssa.

1.2. PEVISA-OHJELMAN AIKATAULUT

Kennelliiton hallituksen asettama jalostustieteellinen toimikunta (JTT) antaa tarkemmat ohjeet noudatettavista toimitus- ja käsittelyaikatauluista. Ohjelman voimaan tuloa voidaan siirtää anotusta aikataulusta eteenpäin, jos Kennelliitto katsoo sen tarpeelliseksi.

1.3 PEVISA-OHJELMAN HYVÄKSYMINEEN ROTUJÄRJESTÖN JA ROTUA HARRASTAVAN YHDISTYKSEN YLEISKOKOUKSESSA

Rodun PEVISA-ohjelmaa käsittelevän rotujärjestön ja rotua harrastavan yhdistyksen yleiskokouksen kokouskutsussa tulee Suomen Kennelliiton valtuuston 30.11.2008 hyväksymän PEVISA-säännön mukaisesti kirjata sanataarkasti päätettäväksi esitettävä rotukohtainen PEVISA-ohjelma.

Rotujärjestön ja rotua harrastavan yhdistyksen yleiskokouskutsussa tulee noudattaa yhdistyslakia ja yhdistyksen sääntöjä kokouskutsun tavasta, ajasta ja paikasta.

2. ROTUKOHTAISET OHJEET

2.1. ROTUKOHTAINEN PEVISA-OHJELMA

Rodunjalostuksen pääpainon tulee aina olla terveyteen ja luonteeseen liittyvien ongelmien ennaltaehkäisyssä. Jalostuksessa tulee huomioida myös rotumääritelmän mukaiset rotuominaisuudet ja -erityispiirteet.

Tätä periaatetta tulee noudattaa myös PEVISA-ohjelmaa laadittaessa.

2.2. ROTUKOHTAISEN PEVISA-OHJELMAN TOTEUTTAMINEN

Eläinlääkärintodistukset, asiantuntijalausunnot, laboratorio- ja DNA-tutkimustulokset

Rotukohtaisessa PEVISA-ohjelmassa hyödynnetään jatkuvasti kehittyviä seuranta- ja tutkimusmenetelmiä.

PEVISA-ohjelman mukaisia tutkimustuloksia ja lausuntoja koskevat seuraavat vaatimukset:

- 1) Tunnistusmerkintä
Koiran tulee olla tunnistusmerkitty Kennelliiton hyväksymällä tavalla ja eläinlääkärin tai muun näytteen ottajan tai testin tekijän tulee tarkistaa tunnistusmerkintä näytteenotto- tai tutkimushetkellä. Jos tunnistusmerkintää ei ole, voidaan koiran tulokset tallentaa Kennelliiton tietokantaan epävirallisina.
- 2) Tutkimuksen/testin suoritus
PEVISA-ohjelman mukaiset tutkimukset ja testit tulee tehdä Kennelliiton hyväksymällä tavalla. Muut tulokset voidaan tallentaa Kennelliiton tietokantaan epävirallisina.

Muu toteutus:

- 1) PEVISA-ohjelman mukaiset tutkimus- ja testitulokset ja lausunnot lähetetään Kennelliittoon, jolloin tulokset ovat rotujärjestön, kasvattajan ja yksittäisen koiranomistajan käytettävissä.
- 2) Mikäli koira kuolee, joudutaan lopettamaan tai operoimaan PEVISA-ohjelmassa vastustettavan sairauden tai vian takia ennen kuin se saavuttaa hyväksyttävän tutkimusiän, voidaan ko. sairautta tai vikaa koskeva tutkimuslausunto tallentaa Kennelliiton tietokantaan epävirallisena.

Kennelliiton hallituksessa on hyväksytty seuraavien sairauksien vastustamisen ohjeet (LIITTEET):

[Ohje lonkanivelen kasvuhäiriön röntgenkuvauksista ja luokituksesta](#)

[Ohje kyynärnivelen kasvuhäiriöiden röntgenkuvauksista ja luokituksesta](#)

[Ohje polvilumpioluksaation tutkimisesta ja luokituksesta](#)

[Ohje perinnöllisten silmäsauroksien vastustamisen toteutuksesta](#)

[Ohje selän muutosten röntgenkuvauksista ja luokituksesta](#)

[Ohje syringomyelian magneettikuvauksista ja luokituksesta](#)

[Ohje sydänsairauksien vastustamisesta](#)

[Ohje kävelytestin suorittamisesta](#)

[Ohje matalaraajaisten ja pienikokoisten rotujen kyynärnivelen inkongruenssin röntgenkuvauksista ja luokituksesta](#)

[Ohje olkanivelen osteokondroosin röntgenkuvauksista ja luokituksesta](#)

Näiden lisäksi PEVISA-ohjelman avulla voidaan vastustaa myös muita rotukohtaisia perinnöllisiä vikoja tai sairauksia.

PEVISA-ohjelman toteuttamisessa voidaan käyttää mm. seuraavia keinoja:

Populaatiogeneettiset, Kennelliiton koirarekisterin tietoihin perustuvat laskelmat

PEVISA-ohjelman tarkoituksena on sairauksien ennaltaehkäisyyn lisäksi turvata rodun geneettinen monimuotoisuus, jotta saataisiin rajoitettua haitallisten geenien leviäminen edelleen ja tuettua rodun kestävä kehitystä. Geneettistä monimuotoisuutta voidaan arvioida rodun kannan ja yksilöiden välisten sukulaisuussuhteiden ja jälkeläisten seurannalla. Nämä tiedot perustuvat Kennelliiton koirarekisteriin. Arvioinnissa käytetään hyväksi myös rodulle laadittua JTO:aa.

2.3. ERITYISEHDOT REKISTERÖINNILLE

PEVISA-ohjelmassa pentueen rekisteröinnille FI/ER-rekisteriin voidaan asettaa seuraavia ehtoja ja rajoituksia:

Tutkimuspakko, jolloin koiralta vaaditaan Kennelliiton hyväksymä tutkimustulos, jotta sen jälkeläiset rekisteröidään.

Siitoskielto sairauriskin perusteella, jolloin

- 1) sairaaksi todetun tai sovitun raja-arvon ylittävän tai alittavan koiran jälkeläisiä ei rekisteröidä
- 2) sairauden kantajaksi todetun (DNA-testituloksen perusteella; koiran sairaan jälkeläisen perusteella; koiran sairaan vanhemman/vanhempien perusteella) koiran jälkeläisiä ei rekisteröidä

Siitoskielto populaatiogeneettisin perustein, jolloin

- 1) pentuetta, jonka vanhemmista jompikumpi tai molemmat ovat tuottaneet enemmän jälkeläisiä kuin rotukohtainen PEVISA-ohjelma hyväksyy, ei rekisteröidä
- 2) halutaan rajoittaa lähisukulaisten keskinäisiä parituksia tai asettaa raja-arvo rekisteröitävän pentueen sukusiitosasteelle

Rekisteröintirajoitus jälkeläisten perusteella, jolloin

koiran jo syntyneet jälkeläiset tulee tutkia tai kartoittaa sovitulla tavalla, ennen kuin sen seuraavat jälkeläiset rekisteröidään

Yhdistelmää koskeva vaatimus, jolloin

- 1) huonomman tuloksen saaneelle koiralle tulee käyttää parempaa parituskumppania

- 2) rodulla käytössä olevalle jalostusindeksille asetetaan pentueen vanhempia koskeva raja-arvo
- 3) DNA-testillä sairauden kantajaksi tai sairaaksi todetulle koiralle vaaditaan käytettäväksi ko. sairaudesta vapaaksi todettua parituskumppania

Jälkeläisten polveutumisen määrittäminen tulee tehdä, jos perustellusta syystä pentueen polveutumisen osoittaminen on tarpeellista ennen pentueen rekisteröimistä. Polveutuminen tulee osoittaa oikeaksi Kennelliiton hyväksymän laboratorion tekemän DNA-polveutumismäärittämyksen avulla.

3. TUTKIMUSTEN AJANKOHTA

Ohjeet lonkkaniveldysplasian, kyynäniveldysplasian, polvilumpioluoksaation, perinnöllisten silmätauti- ja spondyloosin tutkimusajankohdista annetaan ko. vikojen ja sairauksien vastustamisen ohjeissa (LIITTEET 1-5). JTT voi lisäksi rotu- ja sairauskohtaisesti määrittellä, missä iässä muu Kennelliiton hyväksymä tutkimus voidaan aikaisintaan suorittaa tai päättää kuinka vanha tutkimustulos voi korkeintaan olla.

PEVISA-ohjelmaan kuuluvien tutkimustulosten tulee olla aina voimassa astutushetkellä.

4. POIKKEUSMENETTELY

JTT:lla on oikeus myöntää Koirarekisteriohjeen mukaisesti erityisistä syistä poikkeuslupa sellaisen yksittäisen pentueen rekisteröintiin, joka ei täytä rotukohtaisen PEVISA-ohjelman ehtoja.

5. MUUT MÄÄRÄYKSET

Kennelliiton hallituksella on oikeus poiketa erittäin painavista syistä näistä PEVISA-ohjeista.